

ция е представлението „Автобиография“ по Бранислав Нушич, режисура Катя Петрова в ДКТ-Видин. Изпълнението на Румен Гаванозов е завладяващо и убедително на ръба между тъжното и смешното, но сякаш напрежава повече в полето на драматичното, което е обратното на авторовия смях и сарказъм. Столичният куклен театър демонстрира добър избор на текст с „Младият принц и истината“ от Жан-Клод Карьер, но изпълненията на всеотдайните актьори остават в границите на познатото, въпреки играта с преобличанията на красиви костюми, според различните роли в режисурата на Петър Кауков.

Смятам, че експериментни или нови форми не присъстваха в показаната програма на „Пиеро 2011“, които обикновено очакваме от

поканените чуждестранни участници. Но спектакли като „Коня“ по Рада Москова на Куклен театър „Бавка“ от Ужгород, Украйна, „97 стъпки и половина по пътя, който води към спящия в океана дракон“ на Детско-юношеския театър „Мали“ във Велики Новгород, Русия, оставиха силно впечатление с високия си професионализъм и овладяност на загадения от режисурата и сценографията естетически код и образност.

Странно, но факт - „Пиеро 2011“ отишумя за пореден път, но възвращенията, свързани с неговите представления, събития и срещи, приятелските разговори и контакти, образите на кукли, реплики и звуци, не искат да заглъхнат. Вратите му бяха широко отворени, нека и очите му да бъдат такава следващия път. ■

97 стъпки и половина по пътя, който води към спящия в океана дракон

97 and a half steps along the road to the Dragon sleeping in the ocean

„Пиеро“ – бягащи части от цялото

Патриция Николова

Странно е усещането, когато интересни и важни акценти в програмата на престижен кукленотеатрален фестивал за възрастни като „Пиеро“, биенале със сериозна традиция, изведнъж се оказват поредните професионални разочарования. Въпреки че не успях да видя и половината от богатата програма на фестивала, все пак улових две принципно важни представления, изкушаващи с амбицията да бъдат поднесени модерно две универсални истории от гръцката митология - украинската „Антигона“ на Полтавския академичен регионален куклен театър от Украйна и американската „Машината-птица“ на театър „Бетонов храм“ (каквото и да значи това, приемам го с ирония) от Ню Йорк. „Антигона“ се съсредоточава детайлно върху проклятието над Тива и семейството на Кадем, омагьосано от боговете да преповтаря кървавите грешки на измъчените си предци, отдадени на жестокостта. Чудесна е идеята, че не само Антигона, Исмена, Етеокъл и Поленик, но и Смъртта са действащи лица в този спектакъл. „Машината-птица“ пък е съвременна рефлексия на античния мит за Икар с модерни препратки към Ренесанса, опитите на последователите на Леонардо да Винчи да реализират фантастичните си изобретения в контекста на модерността, чиито технологичен взрив практически срива мечтата на човечеството за полет.

Тези два спектакъла са реализирани напълно различно, но патосът им е общ. Позволявам си да ги съпоставям, въпреки многото им различия (стилистични, тематични, визуално-изобразителни и прочие), тъй

като проблемите им са близки. Ако бяха направени малко по-събрано и прецизно, без чувство за превъзходство и самогостатъчност, „Антигона“ и „Машината-птица“, при наличния им актьорски, технически и съдържателен потенциал, при целия им амбициозен размах и фантазия, можеше да се превърнат и в някакъв вид модерни театрални събития. Само че желанието на създателите на украинското представление да покажат в една и съща творба абсолютно всяка идея и дори сянка от идея, която им е хрумнала, да ги слобоят механично и да ги пресият през древетното сито, което сипе пясъчен дъжд над Тива в бърливо-крециящата им „Антигона“, е убило свежестта и честността на този спектакъл. Подходът на американците е малко по-прецизен, но, за разлика от украинците, американските им колеги са заложили не толкова на кодовете в историята, колкото на самия разказ, артикулиран бавно от актьорите и доукрасен чрез пицен технически размах. Само че без активната намеса на мултимедията и лазерните картини този красив спектакъл със сигурност би изглеждал силно недовършен, еклектичен и не особено вдъхновен. Разбира се, и двете заглавия крият в себе си още много капани, в които талантливите им актьори са пагнали така, както Алиса хлътва в заешката дупка, от която няма измъкване.

Особен акцент в черно-бялата „Антигона“ на режисьора Оксана Дмитриева са куклите - крехки, малки същества, стилизация на древетните персонажи, свободно движещи се през времето и пространството,

благодарение на метафоричната среда (пустинен пясък и разширяващи пространството ластиици). Умаленият макет на Акропола дойде малко в повече, за сметка на това плоските кукли в спектакъла са интересни, но губят много от това, че актьорите нито умеят да ги водят, нито дори им дават възможност да се появяват достатъчно често на сцената – колкото и да е странно, самите актьори, наденали черно-бели мъртвешки маски, присъстват много повече в спектакъла, отколкото куклите. Считам за непрофесионални някои от възловите сцени, в които Антигона и Исмена диалогизират активно, държейки куклите като реквизит или като нещо излишно, предметни някакви, сякаш случайно попаднали в ръцете им... Това е недопуснимо, имайки предвид, че отношението към куклата като главно действащо лице, едновременно партньор и умален вариант на актьор

Антигона
Antigone

ра, слял се с душата на куклата и успоредил своите жестове и движения с нейните, се вижда ясно именно в трудния жанр на кукления театър за възрастни, за който украинският театър не е готов.

В американския спектакъл на Рене Филипи и Карло Адинолфи човекът и куклата са еднакво важни и завладяващи в началото, но разстоянието помежду им в хода на спектакъла непрекъснато се увеличава, така че на финала дори ефектната мултимедия не успява да събере разбягалите се в различни посоки части на цялото. Първоначалната идея, разбира се, е предизвикателна – да се покаже не само пътя, но и процеса на това, как технологията взема връх над човека, изважда на тонка душата му и се заиграва с нея, но мугният ход на този процес, втрещването във всичките му детайли, които не само смислово, но и чисто пространствено стоят безкрайно отдалечени от ползрението на публиката, дългият наратив и тромавият опит да се направи кинематографично насладване на отделните епизоди бяха сериозните причини, които изгониха голяма част от публиката в салона. Като прибавим и внезапния инфантилен приказен момент с богинята на съдбата, вклинена сюрреалистично и съноподобно в реалистичните диалози между гвамата учени, стоящи недепо край красивата азиатка, издокарана със златна корона (предпочитам да си мисля, че това е политическа метафора, а не творческо безсилие или компромис), никак не е странна реакцията на фестивалната публика, свикнала да вижда какво ли не, произведено в страната на гигантските измислици и неограничените възможности.

Иска ми се да вярвам, че лицето на модерния американски и украински куклен театър за възрастни не е точно това, което ни беше показано на седмото издание на „Пиеро“. Защото публиката в България и по света заслужава много повече. Съвременният театър – също. ■

„Piero“ – running pieces of the whole

Patricia Nikolova

It is a strange feeling when interesting and important accents in the program of a prestigious puppet theater festival for adults like Piero, a biennale with a serious tradition all of a sudden appear to be just another professional disappointment. Although I could not see even half of the festival's rich program, I did manage to watch two principally important performances, tempting with their ambition to present in a modern way two universal stories from the Greek mythology – the Ukrainian Antigone of the Poltavski Academic Regional Puppet Theater and the American „The Bird Machine“ of Concrete

Temple (whatever it means, I perceive it with irony) Theater New York. „Antigone“ focuses in detail on the curse over Thebe and Cadmus's family, bewitched by the Gods to repeat the bloody mistakes of his tormented ancestors, dedicated to cruelty. It is a great idea that not only Antigone, Ismene, Eteocles and Polynices, but also Death are characters in this performance. „The Bird Machine“ is a modern reflection on the antique myth of Icarus with modern references to the Renaissance, the attempts of Leonardo Da Vinci's disciples to realize their fantastic inventions in the context of modernity whose technolog-

ical outburst practically destroys humanity's dream of flying.

These two performances are totally different but have a common pathos. I feel free to compare in spite of their numerous differences (stylistic, thematic, visual, imagery etc), because their problematic is similar. If they were slightly more concise and precise, without this feeling of superiority and self-sufficiency and with their existing acting, technical and substantial capacity, Antigone and „The Bird Machine“ could have turned into some type of modern theatrical events with their ambitious courage and fantasy. Only the desire of the Ukrainian perform-